

Kobra indyjska

Kobra indyjska

Naja naja^[1]

(Linnaeus, 1758)

Systematyka

Domena	eukarionty
Królestwo	zwierzęta
Typ	strunowce
Podtyp	kręgowce
Gromada	zauropsydy
Podgromada	diapsydy
Rząd	łuskaninośne
Podrząd	węże
Rodzina	zdradnicowate
Rodzaj	<i>Naja</i>
Gatunek	kobra indyjska

Synonimy

- *Coluber Naja* Linnaeus, 1758^[2]

Kobra indyjska zwana także okularnikiem (*Naja naja*) – gatunek jadowitego węża z rodziny zdradnicowatych, zamieszkujący Pakistan, Indie, Sri Lankę, Bangladesz, Nepal, Bhutan i prawdopodobnie wschodni Afganistan^[3].

Ubarwienie brązowe lub piaskowe z charakterystycznym rysunkiem okularów na kapturze szyjnym, rozciągany przez kobrę w chwili zagrożenia. Żywi się drobnymi kręgowcami, zwłaszcza gryzoniami. Często spotykana w pobliżu siedzib ludzkich, do których dociera w poszukiwaniu pożywienia. Dysponuje silnym jadem, składającym się z neurotoksyn. Ukąszenie człowieka może zakończyć się jego śmiercią, jeśli odpowiednio szybko nie zostanie podana surowica.

To zdjęcie zostało zrobione, gdy kobra indyjska wymiotowała

Cechy charakterystyczne

Nazwa "cobra" pochodzi od określenia "cobra di capello", czyli wąż kapturowy, użytego przez pierwszych portugalskich badaczy. Wąż ten ma użebienie typu Proteroglypha. Kobra indyjska ma dwa haczykowato zagięte zęby jadowe o długości 5-8 mm. Są one krótsze niż u żmij, ale mocniejsze. Kobra jest wężem żyjącym samotnie. Na polowanie wyrusza o zmierzchu i jest aktywna przez całą noc. W mieście podstawę jej pożywienia stanowią myszy i szczury. Kobra żyjąca w lesie lub jego pobliżu poluje na drobne ssaki, żaby, ropuchy i ptaki. Bardzo chętnie zjada ptasie jaja. Poluje także na węże, czasem pożera innego przedstawiciela swojego gatunku. Znajduje ofiary kierując się zmysłem węchu i wzroku. Gdy napotka potencjalną zdobycz, przybiera pozycję właściwą do ataku. Unosi ciało, ocenia odległość, bardzo gwałtownie wysuwa głowę do przodu. Potem następuje ukąszenie. Kobra indyjska rośnie zwykle od 140 cm do 160 cm długości, choć zdarzają się okazy większe, rekord u samicy to 185 cm, a u samca 225 cm. W warunkach hodowlanych kobra indyjska zwykle nie przekracza 180 cm długości.

Wygląd

Głowa – jest niewielka, nieznacznie różni się od szyi

Okulary – na grzbietowej części płaszcza kobry widnieje charakterystyczny rysunek przypominający okulary

Oczy – mają okrągłą żrenicę, chronioną przez zrośnięte przejrzyste powieki

Pysk – żuchwa i szczęka są połączone elastycznym więzadłem, co pozwala wężowi szeroko otwierać pysk

Kaptur – zaniepokojony wąż szeroko rozkłada kaptur

Ubarwienie – jest bardzo różnorodne. Może być brązowe, oliwkowe, oliwkowoszare lub czarne. Podgardle jest żółtobiałe

Wzór okularów na kapturze węża

Biotop

Kobra indyjska zamieszkuje całe Indie. Jest gadem, który potrafi przetrwać w różnych środowiskach. Występuje na odkrytych polach ryżowych, w ogrodach i parkach wielkich miast. Można się na nią natknąć na trawnikach i bazарach, a nawet spotkać w mieszkaniu. Wyrąb lasów sprzyja rozwojowi kobry indyjskiej, gdyż lubi ona otwarte tereny uprawne. Jest zwierzęciem wymagającym ciepła, dlatego występuje na obszarach, gdzie przez cały rok panują temperatury dodatnie. Kobra jest zwierzęciem prowadzącym naziemny tryb życia, choć potrafi wspinać się na drzewa i mury, a także jest bardzo dobrym pływakiem.

Pokarm

Na wolności: żaby, jaja, węże, drobne ssaki. W niewoli: głównie drobne gryzonie: bieguski, myszy, szczury.

Jad

Kobra indyjska dysponuje bardzo silnym jadem zawierającym neurotoksyny, porażające układ nerwowy. W przypadku nieudzielenia specjalistycznej pomocy lekarskiej natychmiast po ukąszeniu może dojść do śmierci nawet zdrowego, dorosłego człowieka. Zazwyczaj w gruczołach jadowych kobry indyjskiej znajduje się ilość jadu zdolna do zabicia 10–15 ludzi.

Rozmnażanie

Okres godowy kobry indyjskiej przypada na porę deszczową i trwa od stycznia do kwietnia. W okresie rozrodczym kobry dobierają się w monogamiczne pary. W czasie kopulacji samiec okręca się wokół tylnej części ciała tak, aby mogły połączyć się ich kloaki. Kopulacja może trwać kilkanaście minut. Para pozostaje razem do momentu wyklucia się młodych. Przez dwumiesięczny okres inkubacji węże pilnują gniazda. Samica często otacza jaja swym ciałem. Proces wykluwania się młodych trwa od 3 do 6 godzin. Młode kobry od razu są jadowite, podstawą ich diety są małe myszki, bieguski, jaszczurki i żaby. W pierwszym okresie życia węże bardzo szybko rosną. Pierwsza wylinka występuje 3 dnia życia, druga 8, trzecia 21–25, zaś czwarta około 35–45 dnia. Częstotliwość wylinek w późniejszym okresie życia maleje, gdyż gad rośnie dużo wolniej. Dojrzałość płciową kobra osiąga w wieku 2–4 lat. Kobra składa od 9 do 40 jaj.

Znaczenie w hinduizmie i buddyzmie

Legenda głosi, że kiedy Budda wybrał się na jedną ze swoich wędrówek, zasnął na pustyni. To właśnie kobra swym kapturem osłoniła go od słońca. Od tej pory w Indiach kobra czczona jest jako obiekt kultu. W hinduizmie kobra jest uważana za manifestację boga Wisznu.

Przypisy

1. Naja naja (https://www.itis.gov/servlet/SingleRpt/SingleRpt?search_topic=TSN&search_value=700632), [w:] Integrated Taxonomic Information System (ang.).
2. C. Linnaeus: *Systema naturae per regna tria naturae, secundum classes, ordines, genera, species, cum characteribus, differentiis, synonymis, locis* (<https://www.biodiversitylibrary.org/item/10277#>)

Kobra w ikonografii buddyjskiej

page/243/mode/1up). Wyd. 10. T. 1. Holmiae: Impensis Direct. Laurentii Salvii, 1758, s. 221. (łac.).

3. Naja naja (LINNAEUS, 1758) (<http://reptile-database.reptarium.cz/species.php?genus=Naja&species=naja>). The Reptile Database. [dostęp 2010-09-13]. (ang.).

Bibliografia

- W. Jaroniewski, ATLAS Jadowite węże świata
 - John M. Mehrtens "Living Snakes of the World"
-

Źródło: „https://pl.wikipedia.org/w/index.php?title=Kobra_indyjska&oldid=78497556”